

72
I N D E X
D I S S E R T A T I O I.
D E R O M A N I P O N T I F I C I S
 Ex Cathedra loquentis indefectibili iudicio.

- §. I. **S**tatus questionis exponitur.
 §. II. Ex oratione a Christo Domino pro Petro susa desumitur primum fundamentum pro infallibilitate Romani Pontificis.
 §. III. Instauratur argumentum ex altera promissione Christi Petro dicentis: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.
 §. IV. Ex oraculo Christi Petro dicentis: Pasce oves meas, infallibilitas Pontificia evincitur.
 §. V. Ratione probatur assumptum.
 §. VI. Effugia adversariorum existantur.
 §. VII. Exploditur opinio asserentium requiri ad infallibilitatem iudicii Pontificis Romani, consensum universalis Ecclesie, vel Ecclesie specialis Romane.
 §. VIII. Quot absurda consequantur semel admissa necessitate consensu Ecclesie ad infallibilitatem definitionis Pontificie ex Cathedra.
 §. IX. Cuiusdam recentioris opinio falsitatis convincitur.
 §. X. Argumenta petita ex monumentis Ecclesiasticis diluuntur.
 §. XI. Nonnulli Romani Pontifices ab impactis erroribus vindicantur.
 §. XII. Liberis Lapsus expenditur.
 §. XIII. De Calumnias ob confictis Errores Innocentio I. & Zosimo illatis agitur.
 §. XIV. Errores ab Hormisda, & Vigilio depelluntur.
 §. XV. Honorius I. a nota hæreses abstergitur.
 §. XVI. Errores quibus notantur Gregorius III. & Stephanus III. fuitiles deteguntur.
 §. XVII. Eugenius & Nicolaus I. ab errore purgantur.
 §. XVIII. Stephanus VII. & Sergius III. perperam postulatur de corrupta fidei doctrina.
 §. XIX. Note in rescripta nonnullorum Romanorum Pontificum distantur.

- §. XX. Errores adversus Innocentii III. & Bonifacii VIII. Constituta intentati rejiciuntur.
 §. XXI. Objecta Nicolao III. & Joanni XXII. profiganur.
 §. XXII. Clementis VI. Urbani V. & Gregorii XI. protestationes minime pugnantur cum Pontificia infallibilitate probantur.
 §. XXIII. Alii Romani Pontifices a labe fallibilitatis vindicantur.
 §. XXIV. Alie note nequiter offuse evacuantur.
 §. XXV. Cum infallibilitate pugnat posse errare in facto dogmatico.
 §. XXVI. Alia excogitata distinctio inter Pontificem, & Sedem Apostolicam dirimitur.
 §. XXVII. Aliud argumentum de infallibilitate Ecclesie particularis Romanæ preoccupatur.
 §. XXVIII. Idem argumentum, quo ad aliam partem, de requisito Cardinalium consensu producitur, & præfocatur.
 §. XXIX. Alia absurda deteguntur, & eliduntur.
 §. XXX. Argumentum de retrahibili iudicio Romani Pontificis per Concilium Generale profertur.
 §. XXXI. Argumentum ex Can. Si Papa infringitur.
 §. XXXII. Argumentum a placitis opinantium Scriptorum petatum, nuper editum, refellitur.
 §. XXXIII. Profertur precedentis objectionis eversio.
 §. XXXIV. Auctoritas Melchioris Cano, sensusque omnis excutitur.
 §. XXXV. Quibusdam monitis ad Anonymum Scriptorem proposita disputatio absolvitur.
 §. XXXVI. Postremum monitum Anonymo scriptori pro veritate subijcitur.
 §. XXXVII. Auctoritates per Anonymum allate penitus ponderantur.

D I S S E R T A T I O I I.
D E R O M A N I P O N T I F I C I S
 Auctoritate supra Concilium etiam Generale.

- §. **Q**uæ & qualis sit questio de auctoritate Romani Pontificis supra Concilium etiam Generale.
 §. II. Ex Evangelico textu: Pasce oves meas: probatur Pontificem Romanum superiorem esse Concilio Generali.
 §. III. Ex quo Romanus Pontifex est Vicarius Jesu Christi, supra Concilium est.
 §. IV. Ex auctoritate a Romano Pontifice exercita supra Concilium Generale, illius superioritas denuntiatur.
 §. V. Idem precedens argumentum instauratur.
 §. VI. Ex appellationibus a Concilio Generali ad Papam comprobatur Papa superior Concilio.
 §. VII. Objecta diluuntur, & primo de Canone si Papa.
 §. VIII. Occurritur objectioni ex decretis sess. IV. & v. Concilii Constantiensis.
 §. IX. Nonnulla objectionum ex Concilio Constantiensis educta, æreæ deteguntur.
 §. X. Ex Concilio Basiliensi obiectio ducta retunditur.
 §. XI. Academiæ faventes superioritati Concilii expendantur.
 §. XII. Antiquitas opinionis de superioritate Concilii

- apud Universitatem Parisiensem circumspicitur.
 §. XIII. Obiectio de pretenso Jure appellandi a Romano Pontifice ad Concilium Generale obteritur.
 §. XIV. Nonnulla dubia ab adversariis objecta expediuntur.
 §. XV. Testimonia seu dicta Romanorum Pontificum, quibus se teneri asserunt observare Canones, explicantur.
 §. XVI. Ad nonnulla exempla responsio.
 §. XVII. Potissimum fundamentum adversariorum sententie convellitur.
 §. XVIII. Consecraria compendario deducta ex dictis in utraque dissertatione promittuntur in medium.
 §. XIX. Alterum Consecrarium asseritur.
 §. XX. Tertium Consecrarium accedit.
 §. XXI. Precedens Consecrarium ampliatur, & roboratur.
 §. XXII. Quartum Consecrarium educitur.
 §. XXIII. Quintum Consecrarium offertur.
 §. XXIV. Sextum Consecrarium editur.

A P P E N D I X.
 Hallucinatio detecta in Placito Parisiensi.
A P P E N D I X A L T E R A
 Continens documenta in opere indicata.

73
D I S S E R T A T I O P R I M A
D E
R O M A N I P O N T I F I C I S
E X C A T H E D R A L O Q U E N T I S
I N D E F E C T I B I L I J U D I C I O.

§. I.
 Status questionis exponitur.

Acturus de indefectibili iudicio, seu de infallibilitate, ut schola loquitur, Romani Pontificis, statum questionis præmittam, oportet; ne ambagibus infinitis implicata ad sensum præposterum pertrahatur, & suis ipsis principis hæreat obvoluta. Itaque queritur: An Romanus Pontifex docens ex Cathedra, seipso, independenter & divisi a qualibet conditione, sine prævia, sine concorsitante, sine consequenti, sit infallibilis (ut scholastici dicunt) quum in causis fidei, vel morum supremum profertur iudicium; adeo ut de necessitate salutis ab universa Ecclesia sit ei corde, & ore obediendum. Ex Cathedra quippe tunc intelligitur loquens Romanus Pontifex, quando in causis fidei, & morum sententiam ad universam Ecclesiam dicit, cui proinde refragari summum est piaculum, quum non nisi ad errorem, vel hæresim delinquendum remaneat.

Non abnuunt adversarii, quibuscum agit, profiteri Romanum Pontificem in profereudo iudicium ex Cathedra in causis fidei, vel morum, infallibilem esse, dummodo accedat fidelium consensus; qua clausula, sine conditione adjecta opinionem obitericantur, quæ in ipso exordio se ipsam interimit; Abentque limine in diversas prorsus opinandi ambages. Alii etenim consensum universalis Ecclesie contendunt necessario accedere debere, neque explicare curant, an pro complemento, vel pro effectu, vel pro signo, vel pro conditione illum exigere velint, quum lubenti animo disputantibus investigare permittant, salva tamen necessitate eundem expectandi, ut iudicium ad fidem pertinere infallibiliter censentur.

Alii Romanum Pontificem infallibilem esse censent, quum ex Cathedra loquitur, si prævio examine, atque Cardinalium consilio, & assensu, quos Ecclesiam Romanam, intra urbis ambitum clausam, representare intelligunt, iudicium ferat in causis fidei, vel morum. Quod perinde est, ad assensum Ecclesie Romanæ, quatenus specialis Ecclesia est, Pontificiam coarctare infallibilitatem. Requiritur quoque in ferendo iudicio quasdam formulas, quas explicare designantur, quia forte neque advenire fuit illis possibile.

Verum quantum a via questionis aberrant, compertum fit, animadvertendo, quod adjecta clausula, sine conditione Pontificiam infallibilitatem prorsus præfocant, & extinguunt. Nonne quilibet Episcopus sententiam dicens in causis fidei vel morum, si accedat consensus universa Ecclesie Romanæ, infallibilis evadet? Unde igitur extendi poterit Privilegium Romani Pontificis?

ficus supra cæteros Orbis Antifites, & forte alios Judices Ecclesiasticos inferioris ordinis, si aque infallibilitatem in iudicio ferendo possunt sibi arrogare? Cur tot Episcopi, cur tot concilia provincialia, vel particularium diocæson, quæ tot hæreses, ante coacta concilia generalia, & ante sententiam Romani Pontificis prædannaunt, eisdem vel parvis infallibilitatis prærogativa gaudere non poterunt, semel ac accessisset Ecclesie consensus, pro coronide huiusmodi iudicii latenti?

Questionis igitur, de qua agitur, nodus est: An Romanus Pontifex præ cæteris Episcopis toto Orbe dispersis, ex privilegio a Christo Domino Petro concessio, & per Petrum successores eius, sit se ipso ex Spiritu Sancti indeclinabili assistentia infallibilis, quoties ex Cathedra loquitur. Ita esse pro veritate contendendo, & negantes suis ipsis principis iugulari, & secum pugante ostendam; non neglecta Petri Chrylogogi sententia dicentis: ferm. 52. *Doctores officium est lecta differere, & mysticis obscurata sensibus lucido astringere, & demonstrare sermone: ne minor intelligentia inde perniciem generet auditori, unde scientiam conferre debuit, & potius salutarem.*

§. I I.

Ex oratione a Christo Domino pro Petro susa desumitur primum fundamentum pro infallibilitate Romani Pontificis.

In supremæ nocte cæna Christus Dominus cum discipulis suis recubens, concionem instituit, qua ardentissimi sui amoris flammam explicans, tum in spem futura mercedis, tum in fortissimum remedium pro compescendis mox ingruentibus tentationibus, imparatos eorum animos erexit. Deinde ad Petrum sermonem inflatens, sic eum est alloquutus, ut narrat Lucas cap. 22. *Simon, Simon, ecce Satanas expetivit vos, ut cribraret, sicut triticum: ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua: & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.*

Tria observanda ex se ipsis occurrunt. I. Fulam a Christo orationem pro Petro efficacem fuisse, suumque effectum obtinuisse. II. Christi orationem pro finali Petri infirmitate interpositam fuisse. III. Ut infallibilis fuit doctrina accepta prærogativa constantem in fide roborare, nutantes vel debiles confirmare, devios revocare, ignaros instruere Petrus satageret. Singula Sanctorum Patrum auctoritate commonstrabo.

Divus Augustinus de corrept. & grat. cap. 8. ait. *Sed quia preparatur voluntas a Domino, ideo pro illo (Petro) Christi non potest esse inanis oratio. Quando rogavit ergo (Christus) ne fides eius deficeret, quid aliud rogavit, nisi ut habere in fide libertatem, fortissimam, invictissimam, perseverantissimam voluntatem?* Theophylact. in cap. 22.

edificata, Unde in Constantinopoli fuerunt heretici, & labor Apostolorum amissus erat, sola Petri Ecclesia inuoluta permanit. Unde Lucae 22. Ego rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua: & hoc non solum refertur ad Ecclesiam Petri, sed ad fidem Petri, & ad totam occidentalem Ecclesiam. Quia scilicet tota occidentalis Ecclesia, & praecipue Romana indefectibilis Petri, ejusque successorum regitur magisterio, & infallibili imbutur doctrina, ut, collata doctrina S. Thomae cum art. x. q. 1. 2. 2. liquido sit planum.

Ex traditione igitur ecclesiastica infallibilitas Romani Pontificis, etiam ex oraculo Christi committentis Petro Pastoris Universalis munus, & ad successores hinc derivatum, in tuto est. Ea propter rectissime illam professus est S. Theodorus Studita, Ecclesiae orientalis lumen ad Pascha-lem PP. scribens: (1) Re ipsa cognovimus manifestum Apostolorum Principis Successorem Romane Ecclesiae praesidere. . . Vas igitur illius, ac sincerus ab initio fons orthodoxae veritatis. Vos adversus omnem hereticam procellam tranquillius sepelitis portus Ecclesiae Universalis; S. Nicephorus Patriarcha Constantinopolitanus scriptis suis exorabat Leonem III. (2) ut precibus, vestraque suffulti doctrina, in hac fide stabiles, simplices, & ab omni defectu immanes persisteremus. . . intraque ecclesiasticae caelestis scripta (nostrum gregem) constitutum, manifesta divina illius, & Apostolica spiritualis doctrine fistulae ebullitione, vocibusque divinitus inspiratis in unum congregemus, & ab insidiantium serpentium morsibus conservemus. Pari mentis, & oris obsequio, ac veneratione in Ecclesia occidentali Episcopi Hispan. ad Hilarum PP. scribentes contatati sunt. (3) Proinde Deum in vobis penitus adorantes, ad fidem recurramus Apostolico ore laudatam, inde responsum quaerentes, unde nihil erro- ris, nihil presumptione, sed Pontificali totum deli- beratione praecipitur. Et haec testimonia vera sunt, neque interpretatione indigent.

§. V.

Rationes probatur assumpsum.

Ecclēsia Catholica est coetus omnium fidelium in una fide, & uno baptismo, juxta illud Unus Deus, una fides, unum baptisma. Haec autem Ecclesia una quoque debet esse, quum perfectio numeri sit, ad unum ceteros reducere, ut egregie explicat D. Bernardus. (4) Ubi unitas, ibi perfectio. Reliqui numeri perfectionem non habent, sed divisionem, recedentes ab unitate. Igitur in Ecclesia ad unum necesse est ejus Unitatem deducere, quod proinde omnium sit caput. Quae- madmodum enim corpus in plura membra distri- butum naturali ordine sub uno capite vivit, & regitur: Quae- madmodum Ecclesia triumphans in Caelis miro ordine sub uno capite Deo degit: Ita quoque Ecclesia militans sub uno capite visi- bili conveniat, & regatur oportet. Quae omnia luculenter a S. Cypriano expenduntur in haec verba: (5) Quomodo Solis multi radii, sed lu- men unum, & rami arboris multi, sed robur unum tenaci radice fundatum: & quum de fonte uno rivus plurimi defluunt, numeritas licet diffusa videatur exundantis copiae largitate, Unitas tamen servatur in origine. Avulle radii solis a corpore, divisio- nem lucis Unitas non capit: ab arbore frange ra- vum, fractus germinare non poterit: a fonte praeci- de rivum, praecisus arefcet. Sic & Ecclesia domini

(1) Baron, ad An. 818. (2) Concil. tom. 7. (3) Ex Concil. Tarracōn. (4) L. de confid. c. 8. (5) De Unit. Eccl. (6) De Confid. l. 2. c. 8. (7) Cant. 6. (8) L. 3. de confid. c. 4. (9) De Gen. imperf. c. 10.

ra membrorum compago dissolvatur, oporteat? D. Augustinus exprobrans Juliano Pelagiano sui criminis, haeresisque vitium, sic illum coar- guit. (1) Huto eam tibi partem orbis sufficere de- bere, in qua primum Apostolorum suorum voluit do- minus gloriosissimo martyrio coronare; Ecclesiae pre- sidentem Beatum Innocentium si audire voluisses, jam tunc periculosam juventutem tuam Pelagianis laqueis exuisses.

Ut Experimento comprobatum est, neque Lu-therum, neque Calvinum, ut sileam de antiquo-ribus haereticis, contumacia accerere potuissim-um, dum Leoni dum Clementi, ex Cathedra peritrepentibus obsistere simularent, si culpam suam amoliri a se intentassent, exprobrando Pon- tificibus Romanis fallibilitatem sententiae contra suos errores late, Julianus quoque respondere potuisset Augustino, cur me discipulum Beati In- nocentii fuisse exoptas, si de rebus Pelagianis fal- libile proferre potuit iudicium? Itaque frustra damnarentur haeretici a Romano Pontifice, inca- sum procriberent errores, & dum exspectatur adunatio Concilii Generalis semper valde difficilis, vix imago Religionis in populo conspicere- tur, E contra admitta infallibilitate iudicii in Romano Pontifice, bono fidei certissime prospici- tur, errori statim occurrit, tam vacillantes confirmando, quam incredulos cohibendo, & Ecclē- siam ipsam validiorem reddendo, ut videtur a tam truculenta peste emergat. Hac providentia credimus constitutam Ecclesiam perpetuo contra portas inferi praevallituram.

§. VI.

Effugia adversariorum exsufflantur.

Primum effugium est, traditionem traditioni opponere. Afferunt liquidem Augustinum docentem: (2) Gestat Petrus Ecclesiam plerumque personam. Itaque quum narrentur Christi domini promissiones Petro factae, intelligi plane potest juxta Augustinum, aliosque Patres, tunc Petrum in persona Ecclesiae esse accepisse, nihilque pecu- liaris privilegii fuisse Petro donatum, praeter id quod a tota Ecclesia eidem confertur. Porro quum infallibilitas iudicii ab Ecclesia ex divina institutione dependeat, perperam absque illa quis conatur Petro, ejusque successoribus quid aliud adscribere.

Non me later Augustinum utraque interpre- tationem usum fuisse, nempe quandoque ex- plicando Petrum in persona propria, quan- doque in persona Ecclesiae. Utramque in sua probabilitate relinquendo, ut ipse declarat lib. 1. Retract. c. 21. dicens: *Harum autem duarum sententiarum, quae sit probabilior, eligat le- ctor.* Constans igitur est traditio, quod in Petro proprie edificata sit Ecclesia, etiam fa- tente Augustino loco cit. dicente: (3) *dixi in quodam loco de Apostolo Petro, quod in illo, tan- quam in petra fundata sit Ecclesia; qui sensus cr- ism cantatus ore multorum in vestibus Beatissimi Ambrosii, ubi de Gallo Gallinaceo ait: Hoc, ipsa petra Ecclesiae, canente, culpam diluit.*

Quae omnia plane indicant, unam interpreta- tionem, aliam non evertent, sed simul optime absque ulla repugnantia coherere. Exemplo ex eodem Augustino desumpto id confirmo. (4) S. Doctor expendens illud (5) Matth. c. 14. ubi narratur, Petrum trespasum a Christo super aquas ambulasse, mox trepidantem mergi cepisse docet,

Petrum gessisse personam Ecclesiae, in qua firmi in fide tuto ambulavit, & veniunt ad Jesum; in- firmi vero, qui trepidant ad omnem flatum, per- sepe merguntur, nisi exoratus dominus accurrat, clamando: *Modice fidei quare dubitasti?* Est ne dicendum, quod haec Augustini interpretatio, fi- gurata, & moralis, aliam literalem, & historiam pene dejiciat? Si ita est, actum est de toto sensu literali Novi, & Veteris Testamen- ti, quod est absurdum. Placuit Patribus utrum- que sensum admittere, & literalem, & moralem, seu mysticum, quin, nisi temere arguantur, & pugnatia dixisse cogitentur. Idcirco & si plures Sancti Patres interpretati sint, Petrum, ut gerentem personam Ecclesiae pluribus privilegiis a Chris- to fuisse donatum; non renuunt tamen primo ad literam ipsum Petrum dicere in propria per- sona illa accepisse, immo ex his evincitur, non nisi per Petrum, & in Petro eadem Privilegia fuisse a Christo communicata Ecclesiae. Notum quippe esse debet, quod in factis historicis, ad differentiam factorum Prophetarum, prior, & potior sensus est ille, qui literalis dicitur, cui proinde verior interpretatio cohaeret. Et haec pro- nunc sufficiant ad primam objectionem.

Alteram traditionem superinducunt adversarii, dicendo a pluribus Patribus Pontificum Petri vo- cari nunc Cathedram, nunc Apostolicam Sedem, nunc Ecclesiam Romanam, nunc totam indiscri- minatim Ecclesiam. Hocce modum loquendi usi sunt etiam ipsi Pontifices Romani, praeter admo- dum nominando Petrum, sive se ipsos. Quod ar- gumento est, dicunt adversarii, non fuisse a Chris- to data illa privilegia, in quibus numeratur in- fallibilitas, vel ipsi Petro, vel saltem successoribus, in propria persona, sed concessa intelligi de- bent Cathedrae, Sedi, Ecclesiae Universalis, vel saltem Ecclesiae speciali Romanae.

Hoc adversariorum sophisma, Achilles est pu- gnantium contra Pontificiam auctoritatem, & in- fallibilitatem; unde collato pede, dimicandum est. Velim profus edoceri, quid ista verba *Cathedra, Sedes, Ecclesia Romana*, significant? Aut saltem qui sit apud Adversarios illorum sensus? Siqui- dem illa continuo proferre audio, explicare nun- quam adamussum. Dicunt aliqui *Cathedram, Sedem, & Ecclesiam Universalis* esse verba synoni- ma, adeoque huic collata immediate fuisse a Chris- to Privilegia Petro dicta, vel commissa. Alii dicunt esse ipsam Ecclesiam specialem Romanam, quam proinde celebrant, ut matrem, radicem, & originem ceterarum ecclesiarum, neque repugnant huic Ecclesiae privilegium infallibilitatis concede- re. Sed utraque opinio abhorret a vero, in sen- su scilicet primario, & literali, in quo praefata verba sumenda sunt.

Omissa gramatical Cathedrae, sive Sedis nun- cupatione, quae ad rem nihil attinet, advoco D. Augustinum, & D. Thomam, ut totum nego- tium perspicue exolvant. D. Augustinus ita lo- quitur: (6) *Christus docet, Cathedram in Cala- briae, sedula ipsius in terra est.* Et D. Thomas super illud Matth. (7) *supra Cathedram Moysi sederunt*, ait per Cathedram significari auctorita- tem, sive dignitatem, vel Magisterium a Moyse per successionem in alios derivatum. (8) Et ali- bi explicat nomen Cathedrae per eminentiam po- testatis Judicariae super alios. Cathedra igitur eminentiam potestatis, sive muneris, locum ubi exercetur, nominat. Quapropter sicut Christus, sedens in Caelis ad dexteram Patris omnia judi- cat, & docet in terris: Ita Pontifex Romanus sedens

(1) Conc. Ind. l. 1. c. 4. (2) Serm. 22. de divers. c. 9. (3) Retract. l. 1. c. 21. (4) De Cata- chism. c. 3. (5) Serm. cit. de divers. (6) De Doctr. Christi c. 4. (7) In Matth. c. 23. (8) Quodl. 3. art. 9.

pure obediencie era infallibilem Papae sententiam.

Ad haec collimant verba Gersonis, si sibi constans esse velle, (1) de statu Papali differens: Status Papalis institutus est a Christo supernaturaliter, & immediate, tanquam primatum habens Monarchicum, & Regalem in Ecclesiastica Hierarchia; secundum quem statum unicuique, & supremum ecclesia militans dicitur una sub Christo; quem statum quisquis impugnare, vel diminueret, vel alicui ecclesiastico statum particulari coequare presumeret, si hoc pertinaciter faciat, hereticus est, schismaticus, impius, atque sacrilegus. Cedit enim in haeresim toties expresse damnatam a principio nascentis Ecclesiae usque hodie; tam per institutionem Christi de Principatu Petri super alios Apostolos, quam per traditionem totius Ecclesiae in sacris eloquiis suis, & Generalibus Conciliis. Gersoni adhaeret Academia Parisiensis, quae in articulis contra Lutherum exposuit: Unum esse Jure divino summum in Ecclesia Christi militante Pontificem, cui omnes Christiani parere tenentur. Ergo si omnes parere tenentur, nullus contentus mediare potest, neque requiri, qui infallibilitatem iudicii periciat, ne in incertum obedientia incidat, & in discrimen veniat; ne avulso consensu, vel in longum dilato ipsa obedientia frustreretur. Ceterum egregie congruit argumentatio divi Hilarii, quam Constantio exposuit circa pugnam excitatam suo tempore inter dissidentes Arianos, dicens: (2) dum in verbis pugna est; dum de novitatibus quaestio est; dum de ambiguis occasio est; dum de Auctoribus querela est; dum de studiis certamen est; dum in Consensu difficultas est; dum alter alteri anatHEMA esse cepit, prope iam nemo Christi est. Incerta enim doctrinarum vento vagantur, & aut dum docemur, perturbamus; aut dum docemur, erramus.

§. X.

Argumenta petita ex Monumentis Ecclesiasticis diluuntur.

ROMANOS Pontifices, quum ex Cathedra docent, infallibiles quidem diximus, & ex traditione vindicavimus. Ceterum suis infirmitatibus obnoxios esse non diffitemur, quemadmodum legitur Petrum a Paulo reprehensum fuisse, quia reprehensibilis erat, ut ipse Paulus ad Galatas scripsit. Quum enim Petrus Antiochia substitisset, (3) prius quam veniret quidam a Jacobo, cum gentibus edebat: cum autem venissent, substituebat, & segregabat se, timens eos, qui ex circumcissione erant. Quod expendens Tertullianus (4) Plane, inquit, reprehendit; non ob aliud tamen, quam ob inconstantiam victus, quam pro personarum qualitate variabat, timens eos, qui erant ex circumcissione; non ob aliquam divinitatis pervertitatem, de qua & alius in factem restitisset, qui de minoribus causa conversationis ambigue, Petro ipsi non peperit. Si potuit subinde Petrus, gratia adeo eminenti donatus, conversationis, non doctrina defectum admittere; quomodo ceteros Petri successores ab omni labe purgabimus? Decis stemus pro infallibilitate Romani Pontificis ex Cathedra docentis.

Ad labefactandam Patrum traditionem, qua de re agitur, afferunt adversarii exempla Ecclesiae Asiaticae, & Ecclesiae Africanae, quarum Episcoporum, etsi sanctitate insignes, & sapientia praecelari, retragari non dubitarunt Romanorum Pontificum generalibus constitutis ad fidem spectantibus,

(1) De Stat. Eccles. Confid. 1. (2) Apol. 2. ad Constant. (3) Ep. ad Gal. c. 2. (4) L. 5. cont. Marcion. c. 3. (5) Epiphani. heres. 70. (6) L. 4. c. 13, & L. 5. c. 22, & seq. (7) Beda hila. Anglor. l. 2. c. 19. (8) L. 3. c. 14, & 17, & alib.

ex narratis. I. Quod Episcopi Asiatici, tum Scoti, & Britones in errore manifestum prolapsi sunt. II. Quod deinde aucta contumacia haereticis emerit. III. Quod Scoti, & Britones nondum clara fronte Romanos Pontifices contempserunt, sed etiam ipsum Generale Concilium Nicenum. Hinc si adversarii contendunt evincere ex inobedientia Asiae Ecclesiarum erga Victorem PP. non fuisse illis probatam infallibilitatem Papae; ex inobedientia quoque Ecclesiarum Anglicanarum erga Concilium Nicenum, colligere coguntur, tunc temporis minime compertam fuisse infallibilitatem Concilii Generalis. Quod certissime adversarii non probant. Ecce suo ense se jugulant, & incidunt in foveam, quam faciunt.

Ceterum communis responso est, quid humani passus fuisse utrobique Episcopos, qui traxerunt greges suos simul in errorem splendida illa traditione, quam audierant a S. Joanne Apostolo originem ducere. Credebant proinde quaestionem versari in re disciplinae duntaxat, in qua liberum esset suos ritus sequi. Abrepti deinde in abundantia sui sensus, quemadmodum minime cogitare de debito obsequendi, & veritati rei, & Victori Romano Pontifici, praecipiente Apostolo: (1) Obedite praepositis vestris, & subjacete eis; ita quoque non cogitatur de infallibilitate Victoris PP. quam nefas erat praetermittere. Si error, si ignorantia, si haeresis valeant infallibilitatis traditionem, & veritatem delere, ipsi adversarii iudicent. Sel enim hoc admisso, adium est etiam de ipsa veritate Sacrae Scripturae.

Non absimili laborat aequivocatione alterum exemplum desumptum ex conventionione mota a S. Cypriano adversus decretum S. Stephani I. quo statutum fuit, esse contrarium universae traditioni rebaptizare haereticos ad fidem Catholicam conversos. Res ita contingit. Sedente Romae Stephano Saeculo III. aere Christianae, S. Cyprianus coacto Carthagine Concilio errorem ab Agrippino decessore Episcopo invehum de rebaptizandis haereticis, instauravit, & datis Synodice Epistolis, immoderato studio etiam S. Firmilianum Episcopum Caesareae in Cappadocia, & S. Dionysium Episcopum Alexandrinum in suam traxit sententiam. Stephanus pro muro stetit, vertuque ne in hac re innovaretur vetus traditio, qua semper probatum fuerat baptismum vel ab haereticis collatum. Aegre tulit Cyprianus Stephani decretum, & acrius quam par erat, illud perstringens, ad Pompejum scripsit in haec verba: (2) Nam inter cetera vel superba, vel ad rem non pertinentia, vel ipsi sibi contraria; quae imperio, atque improvide (Stephanus) scripsit, etiam illud ad-junxit, ut diceret: Si quis ergo a quacumque haerese venerit ad nos, nihil innovetur, nisi quod traditum est, ut manus illi imponatur in poenitentiam. Quis itaque conficiet, Cyprianum (alioque illius aetatis) credidisse infallibilem in docendo Romanum Pontificem, quem tot accesserunt concivici? Ita arguunt adversarii.

Hominem enim sumus, inquit D. Augustinus de S. Cypriani errore: (3) Unde aliquid aliter sapere, quam res se habet, humana voluntas est. Nihil autem amando sententiam suam, vel irridendo melioribus usque ad praecedende communicationis, & condendi schismatici, vel haereticis privilegium pervenire, diabolica presumpcio est. In nullo aut sapore, quam res se habet, Angelica perfectio est. Discant illi, qui contumaciam suam erga Sedem Apostolicam exemplo S. Cypriani tentur: sed discant se ipsos probare, an fuso sanguine per Martyrii

confessionem sequi Cyprianum parati, ac prompti sint, adeout de ipsis repert possint, quae de illo scripsit Augustinus: (4) Illum necum in candore Sanctae Animae, charitatis uberis contagebant.

Igitur respondeo, S. Cyprianum censuisse quaestionem de consuetudine baptizandi, vel non baptizandi haereticos ad fidem conversos, esse adaphoram, adeoque minime exprobrare debuisset Stephanum illum, quae in Africa erat in usu; ut ipse Cyprianus in epistola Synodica ad Stephanum PP. expresse declaravit scribens: (5) Ut de hac ipsa re quid singulis sentiamus, proferamus, neminem judicantes, aut a iure communione alieni, quem, si diversum senserit, amoverites. Neque enim quisquam nostrum Episcopum se esse Episcoporum constituit. Esto subtratus deinde controversiam ultra disciplinae limites extulerit, Praeclare quoque scripserat Cyprianus de Romana Sede: (6) Deus unus est, & Cathedra unus est, & una Ecclesia, & Cathedra una super Petrum Domini voce fundata. Et alibi Fortunati, & Felicissimi schisma percellens inculat, haereses, & schismata gigni, quia unum Sacrodotem nequeunt novoties cognoscere, & venerari. (7) Neque enim aliunde haereses oborta sunt (inquit) aut natae sunt schismata, quam inde, quod Sacerdoti Dei non obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos, & ad tempus iudex vice Christi cogitur.

Haec omnia probant, quoniam fuerit Cypriani sententia erga Romanum Pontificem: Quam si in actu disceptationis infecit, parcendum est imbecillitati humanae, quam neque Cyprianus exuit. Laudatur Stephanus, qui pro veritate pugnavit, ait enim Vincentius Lirinensis: (8) Tunc B. memoriae Stephanus Apostolicae Sedis Pontifex, cum ceteris collegis suis, sed tamen praecelsior restitit, dignum, ut opinor, existimares, si reliquos omnes tantum fidei devotione vinceres, quantum loci auctoritate superabas. Sed non laudatur Cyprianus ob resistantiam factam Stephano, ob quam S. Augustinus scripsit in haec verba ad Vincentium Donatistam: (9) Correxisset (Cyprianum) istam sententiam non invenitur: non incongruenter tamen de tali viro existimandum est, quod correxerit, & forte suppressum sit ab eis, qui hoc errore nimium delectati sunt, & tanta veluti patrimonio carere naterunt.

Videant adversarii, an ab huiusmodi exemplis patrocinium quaerendum sit. Sed praestat doctrinam Augustini audire. (10) Quando, inquit, in Scripturis sanctis mala a sanctis viris facta legimus, non ideo quia facta credimus, etiam faciendum credamus, ne violemus praeccepta, dum passim sectamur exempla.

§. XI.

Nonnulli Romani Pontifices ab impactis erroribus vindicantur.

IN relata controversia, ac disceptatione de non rebaptizandis haereticis inter S. Stephanum I. & S. Cyprianum exorta, contenditur, sanctum Pontificem datis litteris ad Jubajanum episcopum scripsisse, non esse rebaptizandos haereticos, dummodo in nomine Christi baptizati fuerint. Edoctus S. Cyprianus ab Jubajano de scripto S. Stephani, abreptus calore motae quaestione intellexit, Stephanum baptismum approbasse in nomine solius Christi collatum, suppressa scilicet in voca-

(1) Ad Hebr. 13. (2) Ep. 74. (3) L. 2. de bapt. cont. donat. c. 5. (4) Ib. l. 2. c. ult. (5) August. l. 4. de bapt. cont. donat. c. 8. (6) Ep. 40. ad Plebem. (7) Ep. 55. ad Concilium. (8) Common. adv. her. c. 9. (9) Ep. 53. (10) Cont. Mend. c. 9.